

ת"פ 20084/09/11 - מדינת ישראל נגד עותמאן אבו ג'ומעה

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט י' נועם

ת"פ 20084-09-11 מדינת ישראל נ' עותמאן אבו ג'ומעה
מדינת ישראל
המאשימה
נגד
הנאשם
על-ידי פרקליטות מחוז ירושלים

עותמאן אבו ג'ומעה
באמצעות עו"ד ע' מוחמדיה (מטעם הסנגוריה הציבורית)

הכרעת-דין

האישום ותמצית יריעת המחלוקת

1. בכתב-אישום מתוקן, אשר הוגש ביום 24.10.12, הואשם הנאשם בעבירה של גרימת חבלה בכוונה מחמירה - לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק), וכן בעבירה של גרימת חבלה במזיד ברכב - לפי סעיף 413 לחוק. יוקדם ויצוין כבר עתה, כי בפתח פרשת התביעה הודיעה המאשימה על חזרתה בה מהאישום בכל הנוגע לעבירה של גרימת חבלה במזיד ברכב.

2. להלן העובדות המיוחסות לנאשם בכתב-האישום המתוקן. בין אביו המנוח של הנאשם לבין זיאת אבו סביתאן (להלן - המתלון) נתגלע בתקופה הרלבנטית לאישום סכסוך בעניין בעלות מקרקעין. ביום 4.6.09 בסמוך לשעה 15:00 בקרבת בית החולים "מוקאסד" בשכונת א-טור בירושלים, התנהל ויכוח קולני בין המתלון לבין אביו המנוח של הנאשם, שבמהלכו טען האב כי המתלון העליבו בכך שעשה לעברו תנועה מגונה. אנשים שנכחו בזירה הפרידו בין השניים. כעבור מספר שעות, בסמוך לשעה 19:00, בעת שהמתלון ישב ברכב ביחד עם אחר בסמוך לבית קפה במרכז שכונת א-טור, הגיעו למקום הנאשם ובן דודו הייתם אבו ג'ומעה (להלן - הייתם). בעת ובמקום האמורים ניפץ הנאשם את השמשה האחורית של הרכב, והמתלון נמלט מן המקום. המתלון נסע לביתו, הזעיק לעזרה את קרובי משפחתו ונסע עמם למרכז השכונה. משהבחינו המתלון וקרובי משפחתו בנאשם ובהייתם, ניגשו לשניים, כאשר המתלון החזיק בכיסו שרשרת ברזל. במקום התפתח עימות אלים. המתלון וקרובי משפחתו החלו מכים את הנאשם ואת הייתם, והמתלון אף הכה את הנאשם בשרשרת הברזל שנשא עמו. במהלך התגרה התנפל הנאשם על המתלון ונעץ במצחו סכין שנשא עמו. המתלון הובהל לבית-החולים מוקאסד, הנמצא בסמוך למקום האירוע, ומשם הועבר לבית-החולים הדסה עין כרם, כשלהב הסכין נעוץ במצחו. בבית-החולים נתחוויר, כי הלהב חדר לאונה הקדמית ימנית במצחו של

המתלונן; והמתלונן עבר טיפול כירורגי וצנתור מוחי. הוא אושפז בבית-החולים עד ליום 11.6.09, ולאחר מכן נדרש למספר אשפוזים וטיפולים נוספים לצורך הטיפול בפציעתו. גם הנאשם נפגע במהלך התגרה, עת נחבל ברגלו ונפצע בגבו.

3. יצוין, כי כתב-האישום המקורי הוגש ביום 11.9.11, למעלה משנתיים לאחר האירועים, זאת בעקבות ערר שהוגש על החלטה קודמת של הפרקליטות, מיום 7.10.10, לסגור את התיק נגד כל החשודים מחוסר ראיות מספיקות. בכתב-האישום המקורי הואשמו גם שני נאשמים נוספים - הייתם והמתלונן. הייתם הואשם בעבירות של חבלה במזיד ברכב ותגרה, והמתלונן הואשם בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות - לפי סעיפים 335(א)(1) ו-334 לחוק, בכך שהצליף על גופו של הנאשם בשרשרת הברזל וגרם לפציעתו. יצוין, כי בכתב-האישום המקורי תוארו עובדות האירוע בצורה שונה במעט מהתיאור שנמסר בכתב-האישום המתוקן. נטען בו, כי המתלונן (נאשם 3 בכתב-האישום המקורי) וחבריו התנפלו על הנאשם ועל הייתם (נאשם 2 בכתב-האישום המקורי) והכו אותם; כי במהלך התקיפה הצליף המתלונן על גופו של הנאשם בשרשרת הברזל שהביא עמו; וכי הנאשם התנפל על המתלונן ונעץ סכין, שנשא בכליו, במצחו של המתלונן.

עוד יצוין, כי לאחר הגשת כתב-האישום המקורי, הסכימה המאשימה לערוך שימוע לשלושת הנאשמים. בסופו של הליך השימוע, ולאחר בחינה נוספת של חומר הראיות, החליטה המאשימה לחזור בה מהאישום נגד הייתם ונגד המתלונן והאישומים בעניינם בוטלו, בהחלטות שניתנו ביום 1.7.12 בעניינו של המתלונן, וביום 12.9.12 לגבי הייתם. בעקבות ביטול האישום נגד השניים הוגש כתב-אישום מתוקן, ביום 24.10.12, נגד הנאשם בלבד.

4. בתשובתו לאישום אישיר הנאשם, כי אכן נתגלע סכסוך בין אביו המנוח לבין המתלונן בעניין קרקעות; אך טען כי לו עצמו לא היה כל קשר לסכסוך זה והוא לא היה מעורב בו. הוא הכחיש, מחוסר ידיעה, כל פרט אודות הויכוח המוקדם שהיה בין אביו המנוח לבין המתלונן ביום האירוע. באשר לאירוע האלים עצמו, טען הנאשם כי הגיע לזירה יחד עם הייתם, כדי לקחת את רכבו של אביו, ואז הותקף על-ידי המתלונן ומי שהתלוו אל המתלונן. לגרסתו, במהלך התקיפה - שהייתה קשה וברוטאלית - הותקף בשרשרת ברזל, הוטח לארץ ונפגע ביד וברגל. הוא הכחיש כי תקף את המתלונן, וממילא - כי דקר אותו בסכין, וטען כי לא נשא עמו סכין בעת האירוע.

בגדרה של התשובה לאישום העלה הסניגור טענת "הגנה מן הצדק", מחמת אכיפה בדרנית; זאת לנוכח העובדה שהמאשימה החליטה לחזור בה מהאישום נגד המתלונן ולסגור את התיק נגדו בשל "חוסר ראיות", למרות

שהלה הופלל על-ידי הנאשם ואף הודה בחקירתו במשטרה כי הגיע לזירה כשהוא מצויד בשרשרת ברזל. ב"כ המאשימה ציין, במענה לטענה האמורה, כי ההחלטה לסגור את התיק נגד המתלון ניתנה על בסיס שלושה טעמים מצטברים: האחד - כי הפגיעה במתלון הייתה קשה וחמורה ביחס לפגיעה בנאשם; השני - כי מהתשתית הראייתית עולה אפשרות לפיה המתלון פעל מתוך הגנה עצמית; והשלישי - כי חומר הראיות נגד המתלון דל יחסית, זאת בשעה שהנאשם הופלל על-ידי המתלון ושני עדים נוספים. בהסכמת הצדדים, הוחלט כי טענת ההגנה מן הצדק תידון במסגרת האישום גופו, לאחר שמיעת הראיות.

5. על-רקע יריעת המחלוקת האמורה, ביקש הסניגור לחקור ארבעה עדי תביעה בלבד - המתלון, עדי הראיה מוסא אבו גאנם ואימד סביתאן וחוקר המשטרה רס"ב נזיה סעידה. במסגרת ייעול הדיון, הוסכם על הגשת מספר מסמכים כתחליף לעדות בבית-משפט, ובכללם - אסופת מסמכים רפואיים אודות הפגיעה במתלון ותצלומים של נעיצת להב הסכין בראשו; הודעת הנאשם בחקירה המשטרתית; ודו"חות שנערכו על-ידי שוטרים. משכך, העידו בפרשת התביעה ארבעת העדים האמורים. בפרשת ההגנה נשמעו עדויותיהם של הנאשם, חברו הייתם אבו ג'ומעה, דודו איברהים אבו ג'ומעה וגיסו ואהל אבו סביתאן. כפי שכבר צוין, בפתח פרשת התביעה הודיעה המאשימה כי היא חוזרת בה מהאישום בכל הנוגע לעבירה של גרימת חבלה במזיד ברכב שבו ישב המתלון.

עדויות התביעה

עדות המתלון

6. המתלון, זיאד אבו סביתאן, שהנו יליד 1970 ועוסק כנהג הסעות, גולל בעדותו את השתלשלות האירועים, החל בסכסוך שנתגלע בינו לבין אביו המנוח של הנאשם, והמשך בעימות שהיה בינו לבין הנאשם. המתלון העיד, כי בינו לבין אביו של הנאשם היה סכסוך בעניין בעלות מקרקעין, וכי ביום האירוע בסמוך לשעה 17:00, במרכז שכונת א-טור, עצר אביו של הנאשם את רכבו לידו, עת סבר בטעות כי המתלון עשה לעברו תנועת יד מגונה. לדבריו, האב ירד מהרכב עם פלאייר בידו וקילל אותו, עד שעוברי אורח נאלצו להפריד ביניהם. הוא הוסיף והעיד, כי כעבור כמחצית השעה, בעת שישב ברכבו באזור עם חברו סמיר טובאסי, הגיחו הנאשם והייתם לעבר הרכב. על-פי עדותו, הנאשם דקר אותו בזרוע, ולאחר שאנשים הפרידו ביניהם, החל להימלט בנסיעה ותוך כדי כך ניפצו הנאשם או הייתם את שמשט רכבו. הוא הוסיף והעיד, כי נסע לביתו, ובסמוך לאחר מכן חזר לאזור בית הקפה יחד עם אחיו - מוחמד אבו סביתאן, ובן זודתו - מוסא אבו גאנם, שאותם הסיע ברכבו למקום. לדבריו, לזירה גם הגיע, ברכב אחר, אימד אבו סביתאן.

את השתלשלות האירועים משלב חזרתו לאזור בית הקפה שבמרכז השכונה, תיאר המתלונן כדלהלן. על-פי עדותו, מוחמד ומוסא ירדו מהרכב וניגשו לבית הקפה, והוא החנה את רכבו בקרבת מקום. לדבריו, בשלב זה הבחין בנאשם ובהייתם כשהם מתקרבים לעברו; ומשהעריך כי השניים מתכוונים לתקוף אותו, לנוכח העובדה שכבר תקפו אותו באירוע הקודם, נטל לידיו שרשרת ברזל באורך של כ-30 סנטימטרים, שהייתה מונחת בתוך הרכב, כדי להגן על עצמו. בשלב זה, על-פי גרסתו, הכו אותו הנאשם והייתם באגרופים; ובמהלך התקיפה דקר אותו הנאשם בסכין בראשו, והוא, המתלונן, הכה אותו באמצעות השרשרת. מיד לאחר מכן, הפרידו ביניהם אנשים, ובכללם דודו של הנאשם, איברהים. המתלונן הדגיש והבהיר, כי הבחין בוודאות שהנאשם - שעמד מולו ובמרחק של כ-20-50 סנטימטרים ממנו - היה מי שדקר אותו. בהקשר זה ציין המתלונן בעדותו בחקירה ראשית, בין-השאר: "הוא זה שתקף אותי. גם הרגשתי המכה שנתן לי אותה... אני ראיתי אותו. אני רואה אותו כשהכה אותי... הוא נתן לי מכה בסכין וברח" (עמ' 28-29 לפרוטוקול). כאשר נשאל בחקירה הנגדית, האם ראה את הסכין לפני הדקירה, הבהיר המתלונן כי ראה את תנועת האגרוף של הנאשם לעבר ראשו; כי הבחין שידו של הנאשם, בעת הנפתה לעבר ראשו, אחזה בחפץ כלשהו - "יש משהו ביד שלו, אבל לא ראיתי מה הוא"; וכי לאחר מכת האגרוף שקיבל במצחו מאותה היד ננעץ להב של סכין במצחו כאשר ידית הסכין נשברה - "נתן לי מכה ב"זה" שביד שלו (מצביע על המצח), נשברה בפנים. ידעתי שזה סכין" (עמ' 46). הוא שלל את האפשרות לפיה אדם אחר דקר אותו; ובהמשך לאמור הבהיר, כי עובר לדקירתו ניגשו אליו שני אנשים בלבד - הנאשם והייתם; וכי אנשים נוספים - מוסא, מוחמד ואחרים - הגיעו למקום והפרידו ביניהם רק לאחר הדקירה. באשר לזיהויו של הנאשם כמי שביצע את הדקירה, הדגיש המתלונן - "הוא זה שנתן לי אותה, אין מישהו אחר שהתקרב אליי" (עמ' 29); ובמענה לשאלה, האם יכול היה לדעת מי מבין השניים - הנאשם או הייתם - דקר אותו, השיב כי היה זה הנאשם שביצע את הדקירה - "ראיתי אותו שנתן לי את המכה, דקר לי אותה בראש שלי. ראיתי אותו" (עמ' 52). בכל הנוגע לתקיפתו את הנאשם באמצעות השרשרת, העיד המתלונן כי הכה את הנאשם בגב, באמצעות השרשרת, זאת בתכוף ובתגובה לדקירתו בראש על-ידי הנאשם; ואולם, בהמשך חקירתו הנגדית ציין כי אינו זוכר אם נטל לידיו את השרשרת לפני הדקירה או לאחריה, ואם תקיפתו את הנאשם באמצעות השרשרת נעשתה לפני שנדקר בראשו או לאחר מכן.

עדותו של מוסא אבו גאנם

7. מוסא אבו גאנם הנו בן דודתו של המתלונן. הוא בן 42 ועובד בבית-החולים מוקאסד כמנהל חשבונות. מוסא העיד, כי ברקע לעימות בין הנאשם לבין המתלונן עמד סכסוך קרקעות בין האחרון לבין אביו המנוח של הנאשם. על-פי עדותו, המתלונן הגיע לאזור ביתו, דיווח לו כי הנאשם והייתם ניפצו את שמשות רכבו, ואף הצביע על הזכויות המנופצות. לדבריו, הואיל והבין כי העימות פרץ על-רקע סכסוך הקרקעות, והיות שמוכתרים בשכונה ניסו ליישב את הסכסוך

האמור, הציע למתלון לגשת עמו למוכתר אבו מאג'ד, ולתכלית זו נסעו לאתר את המוכתר בבית הקפה. על-פי גרסתו, הוא והמתלון נסעו ברכבו של המתלון לאזור בית הקפה; ואחיו של המתלון, מוחמד אבו סביתאן, הצטרף אף הוא אליהם, אם כי לא זכר באיזה רכב נסע. עוד העיד מוסא, כי עם הגעתם לבית הקפה ירד מהרכב כדי לחפש את המוכתר, ומשלא מצא אותו במקום, ניסה להשיגו טלפונית. על שאירע משלב זה ואילך, מסר העד גרסאות שונות. תחילה העיד - כי הייתה "התקהלות של הרבה אנשים"; כי "האנשים של עותמאן (הנאשם) והאנשים של זיאד (המתלון) מתקוטטים אחד עם השני"; כי "הפריד" ביניהם ולקח עמו את הנאשם לרכב; וכי כאשר ניגש שוב למתלון ראה חפץ נעוץ במצחו (עמ' 78). לשאלת התובעת, האם הבחין מה עשה הנאשם בעימות הפיזי, השיב - "הייתי רחוק מהם בהתחלה. שהיו זיאד (המתלון) ועותמאן (הנאשם) באמצע המריבה, אני באתי והפרדתי ביניהם" (עמ' 79).

יצוין, כי בהודעתו במשטרה מיום 6.6.09 (ת/11) מסר מוסא גרסה שונה אודות האירוע, ועל-רקע האמור ביקשה המאשימה להעדיף את הודעתו על-פני עדותו בבית-המשפט, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן - פקודת הראיות). בהודעתו במשטרה מסר מוסא, בעניין העימות הפיזי, כדלהלן: "אני הלכתי אחרי זיאד (המתלון) וראיתי שהם רבים ביניהם, ואז ראיתי את עותמאן (הנאשם) תוקף את זיאד בראש, אני מיד תפסתי את עותמאן וראיתי שיש לו משהו ביד, ואני שמתי אותו ברכב, ואז פניתי לאנשים שהיו שם והבנתי שזיאד נדקר בראש שלו" (ת/11 ש' 7-9). כשנשאל בעדותו בחקירה הראשית, האם מסר גרסת אמת בהודעתו במשטרה, השיב בחיוב; וכאשר צוטט באוזניו הקטע האמור מהודעתו, ציין: "זה בזמן האירוע וזה הזיכרון הכי טוב" (עמ' 80). יצוין, כי בהמשך לאמור בהודעתו במשטרה, נשאל העד האם הבחין בדבר-מה בידו של הנאשם, והשיב: "לא ראיתי, ראיתי שמאגרף את היד שלו ולא שמתי לב שזיאד נדקר". לשאלה נוספת בהודעה, האם ראה "כיצד הסכין הגיעה לראשו של זיאד", ענה: "לא יודע, לדעתי עותמאן דקר אותו, אני לא ראיתי שהוא דוקר אותו, זו אופציה היחידה שיש". בהקשר לכך הוסיף וציין מוסא בהודעתו, כי אמנם באירוע היו עשרה או עשרים איש, אך האנשים הנוספים לא נטלו חלק בתקיפה, והעימות הפיזי היה רק בין הנאשם לבין המתלון - "הוא וזיאד רבו ביניהם, וזה היה שניות ואני הפרדתי ביניהם".

בהמשך עדותו בחקירה הראשית, נשאל מוסא למה התכוון בהודעתו במשטרה, עת ציין שראה את הנאשם תוקף את המתלון בראש, והשיב: "שהם מתקוטטים ורבים אחד עם השני והוא נתן לו מכה" (לעיל); אך התקשה למסור פרטים שנמסרו בהודעתו, בעיקר על תנועת ידו של הנאשם עובר לפציעתו של המתלון. במענה לשאלת התובעת - "אם כתוב בהודעה שאתה ראית את עותמאן תוקף את זיאד בראש אז זה נכון? אמרת את זה?", השיב העד: "אם כתוב, אני אמרתי את זה". בתשובה לשאלה נוספת - "אתה אומר שראית את עותמאן מאגרף את היד. אז מה שאמרת במשטרה נכון?", ענה העד: "זה בזמן האירוע, מה שהייתי זוכר הייתי עונה... זה לפני ארבע שנים" (עמ' 83).

הוא מצא מקום להבהיר, כי לא ראה שהנאשם תוקף את המתלון בסכין, וכי כלל לא ראה סכין; ובמענה לשאלה מה הביאו למסקנה לפיה הנאשם דקר את המתלון, אמר: "בגלל שהם היו שניהם בקטטה אחד עם השני" (עמ' 84). בהמשך ציין, כי אמנם במקום היו מתקהלים רבים, אך בקטטה היו מעורבים לכל היותר שניים עד שלושה אנשים, וכי הוא היה זה שהפריד בין הנאשם לבין המתלון.

בחקירתו הנגדית הופנה מוסא להודעתו במשטרה, שבה לא ציין כי הגיע יחד עם הנאשם ברכב לזירה. העד ציין, כי מחמת חלוף כארבע שנים מעת האירועים הוא מתקשה לזכור את מלוא הפרטים; כי ייתכן שהגיע עם המתלון למרכז השכונה ברגל, ולא בנסיעה ברכב; וכי המתלון הגיע לזירה יחד עם אחיו מוחמד, וייתכן שגם עם מונזר. עוד מסר מוסא בחקירתו הנגדית, כי בתחילת האירוע ירד המתלון מרכבו, ורץ יחד עם אחרים לכיוונו של הנאשם; כי הוא, העד, רץ במרחק של כ-100 עד 200 מטרים מאחוריהם; וכי בעת שהגיע למוקד העימות נטלו חלק בקטטה הפיזית "שניים שלושה אנשים מכל צד", כאשר מסביבם התקהלו אנשים נוספים. בנוסף ציין, כי הפריד בין הנאשם לבין המתלון, אך מסביבם "היו אנשים שהיו גם מתקוטטים והיו גם שהפרידו"; כי לא ראה שהמתלון מחזיק שרשרת בידו; כי הוא עצמו "תפס" את הנאשם והובילו לרכב ואינו יודע מי היה זה "שמשך" את המתלון; וכי בשלב ההפרדה לא הבחין "בשום דבר במצח של זיאד (המתלון)" (עמ' 93-94). עם זאת, הוא הבהיר בחקירה החוזרת, כי בעת ההפרדה הוביל את הנאשם לרכב, ולא ראה, אפוא, בזמן זה מה מצבו של המתלון; וכי רק לאחר מכן - בשעה שהגיע לכניסה לבית-החולים - ראה את המתלון פצוע בראשו.

עדותו של איאד אבו סביתאן

8. איאד אבו סביתאן הנו בן דודתו של המתלון. הוא בן 37 ועובד כנהג אוטובוס. הלה מסר בעדותו בבית-המשפט גרסה שונה בתכלית מזו שהעלה בהודעתו במשטרה; ועל-כן, ביקשה המאשימה - גם בעניינו של עד זה כמו בעניינו של מוסא - לקבוע ממצאים על-יסוד הודעתו במשטרה, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות.

בעת שנפגש איאד עם שוטרי סיור בבית-החולים הדסה עין-כרם, שעה קלה לאחר האירוע, ציין באוזניהם כי הנאשם דקר את המתלון (ת/10). גם בהודעתו במשטרה שנגבתה יומיים לאחר מכן, ביום 6.6.09, בתחנת "שלם" של משטרת ירושלים (ת/13), הפליל איאד את הנאשם בדקירת המתלון. את שאירע בעת התקרית האלימה, תיאר איאד בהודעתו כדלהלן: "... אחרי כמה דקות שהיינו שם, הגיעו עותמאן אבו ג'ומעה ובן דוד שלו הייתם אבו ג'ומעה, אני ראיתי שאין להם כלום בידיים, והיו במרחק 10 מטר מאיתנו. חשבנו שהם באו לסגור את העניין בטוב, והיה אבו גאנם מוסא, היה שם מדבר עם המוכתר אבו מאג'ד, וזיאד פנה אליהם - לעותמאן והייתם, ולא הספיק להגיע להם, ואז עותמאן

הרים סכין ודקר את זיאד במצח שלו. זיאד התנפל עליו על-מנת להגן על עצמו, ואז מוסא תפס את עותמאן בידיים והכניס אותו לרכב של הייתם מסוג סקודה, ואנשים אחרים שהיו שם העלו את הייתם לרכב שלו. ואז ראיתי את הסכין תקועה בראש של זיאד. הייתם ועותמאן נסעו מהמקום, ועותמאן הוציא את הראש שלו מהחלון והתחיל לאיים שהוא יראה לנו. האנשים שהיו שם לקחו את זיאד לבית-החולים ואנחנו נסענו אחריהם לשם". לשאלת החוקר: "אתה ראית את עותמאן דוקר את זיאד?", השיב העד: "כן"; לשאלה: "האם מוסא ראה את זה?", ענה: "לא יודע"; ולשאלה נוספת: "האם מישהו מכם או מהאנשים שהיו שם תקף את עותמאן?", הגיב: "לא, אבל זיאד התנפל עליו והייתה לו שרשרת קטנה ביד והוא תקף אותו עם השרשרת וזה פגע בעותמאן".

בעדותו בבית-המשפט בחקירה הראשית ציין איאד, כי נודע לו בדיעבד מפי המתלונן, לאחר האירוע, כי הלה הזעיק לזירה את בני משפחתו, וביניהם מוסא, על-רקע תקרית קודמת שבה נופצה שמשת מכוניתו; אך טען כי הוא עצמו לא הוזעק על-ידי המתלונן והגיע למקום באקראי, במכוניתו. לדבריו, לזירה הגיעו, בין-השאר, אחיו עימאד אבו סביתאן וכן בן דודו מוסא אבו גאנם. על-פי עדותו, כאשר הגיע למרכז הכפר, יצא המתלונן ממכוניתו וניגש לעבר בני משפחת אבו ג'ומעה שבאו לעברו. הוא העיד, כי רץ אחרי המתלונן; ובאשר לאירוע הדקירה מסר גרסה שונה מזו שהעלה בהודעתו במשטרה. בתחילה, מסר גרסה קצרה ולא מפורטת, כשהוא נמנע מלציין את זהות הדוקר: "הם הגיעו, הוא [זיאד] ירד מהאוטו שלו והלך לבקש אותם, ורצתי אחריו. איך שהגענו לשם, מישהו דקר את זיאד מייד. זה מה שקרה" (עמ' 107). לשאלה, האם ראה את הדקירה עצמה, השיב בחיוב, אך ציין כי אינו מכיר את הדוקר ומסר בחקירה את שמו של הנאשם רק משום ששמע זאת מאחרים: "ראיתי מישהו שדקר אותו. אני לא מכיר אותו. בהתחלה אנשים שהיו שם, הבחורים אמרו עותמאן אבו ג'ומעה דקר את זיאד בסכין, ואני בחקירה, הייתה החקירה שלי בבית חולים עין כרם, אמרתי עותמאן אבו ג'ומעה" (עמ' 108). הוא הוסיף, כי הבחין בפניו של הדוקר בעת האירוע, אך כאשר ראה את הנאשם כשנה לאחר מכן בהלוויה נתחוויר לו שאין מדובר באותו אדם: "אחרי בערך שנה, או משהו כזה, ראיתי את עותמאן אבו ג'ומעה [בהצביעו על הנאשם] בהלוויה של בן דוד שלי, וידעתי שזה מישהו אחר. עותמאן זה בחור, ומי שדקר זה בחור אחר, לא אותו בחור [הנאשם]" (לעיל). העד טען בעדותו, כי בחקירה במשטרה מסר הודעה אחת בלבד, אשר נגבתה ממנו בבית-החולים הדסה עין-כרם, עת ליווה את המתלונן לקבלת הטיפול הרפואי. כאמור, בבית-החולים הדסה רק נערכה שיחה עם העד, אך הודעתו בכתב נגבתה ממנו כעבור יומיים בתחנת המשטרה.

בהמשך חקירתו הראשית, לאחר שהוכרז כ"עד עוין" נוכח הסתירות שבין האמרה בחקירה לבין העדות, ציין העד, כי אינו יודע אם אחיו עימאד ראה את אירוע הדקירה, שכן הלה לא התערב באירוע ואף לא שוחח עמו על התקרית; ואף ציין כי היו "עם עותמאן" אנשים רבים, שהוא אינו מכירם. כשנשאל, האם הוא מכיר את הייתם, השיב

איאד בשלילה; ולשאלה, מדוע אמר בהודעתו במשטרה כי יחד עם עותמאן אבו נג'מה הגיע לזירה גם הייתם אבו נג'מה, ענה כי גם על שמו של הייתם למד מאחרים, וכי היו באירוע אנשים נוספים: "... מהאנשים - אמרו לי זה הייתם וזה עותמאן... והיו איתם הרבה אנשים, לא רק עותמאן והייתם..." (עמ' 115). באשר לזהות הדוקר, שב וטען איאד כי ראה את אקט הדקירה בראש, ואף הבחין במראה פניו של הדוקר - ששמו לא היה ידוע לו; אך חזר והדגיש כי מסר בחקירה המשטרתית שהדוקר הוא עותמאן אבו ג'ומעה, רק משום ששמע מאנשים כי זה שמו של הדוקר. עם זאת אישר העד, כי התייחסותו בהודעתו לעותמאן אבו ג'ומעה - אשר נלקח על-ידי מוסא לרכב ובהמשך קילל את המתלון, הייתה לנאשם שלפניו (עמ' 116-117). בהקשר זה טען, כי הנאשם אמנם נכח ב"מריבה" למשך "שניות", "בין האנשים ממשפחת אבו ג'ומעה לבין זיאד [המתלון] ומי שהיה איתו", אך "לא עשה שום אירוע פלילי", זולת גידופים שהשמיע כלפי המתלון לאחר שנלקח לרכב (עמ' 120-121). הוא אישר, כי אמר לחוקר המשטרה, שעותמאן אבו ג'ומעה דקר את המתלון במצח בסכין, אך שב והבהיר כי מסר את השם על סמך מה ששמע מהמתקבלים במקום. לדבריו, ראה את אקט הדקירה עצמו וזיהה את הדוקר על-פי מראה פניו - כמי שמוכר לו מהשכונה. הוא הבהיר, כי מדובר באדם ממשפחת אבו ג'ומעה, ששמו הפרטי אינו ידוע לו. לשאלת ב"כ המאשימה - מדוע לא הודיע למשטרה כי הדוקר אינו הנאשם זאת לאחר שנתוודע לזיהויו של הנאשם בהלוויה של בן דודו - לא היה לעד מענה ענייני, והוא פטר עצמו במילים: "זו הטעות שלי" (עמ' 122). לשאלה נוספת, באילו נסיבות נתוודע לשמו של הנאשם באותה הלוויה, השיב כי כאשר הבחין בנאשם בעת לווית בן דודו, שאל את בני משפחתו "מה הוא עושה פה?", והללו השיבו לו - "זה עותמאן אבו ג'ומעה" (עמ' 123). כאשר הופנה להודאתו בחקירה, שבה ציין כי מי שדקר את הנאשם בשלב הראשון הוציא את ראשו מהרכב וגידף את המתלון בשלב השני, הגיב הנאשם: "היה חושך ואולי אני חשבתי שזה אותו האיש, אותו בחור" (עמ' 127). בהמשך עדותו התייחס העד לשרשרת שהחזיק המתלון בידו. תחילה ציין איאד, כי במהלך האירוע החזיק המתלון שרשרת בידו, ו"איך שהוא הגיע מול מי שדקר אותו, הרים את השרשרת... ועשה ככה (הדגמת הרמת יד מעל הראש) אבל לא יודע אם קיבל אותה או לא" (עמ' 130). בהמשך אישר, כי הדקירה בוצעה בתגובה להרמת השרשרת על-ידי המתלון: "איך שזיאד הרים את השרשרת הוא קיבל את הסכין, מיד", אך טען כי לא שם לב כלפי מי הונפה השרשרת. לבסוף אישר, כי המתלון תקף באמצעות השרשרת את מי שדקר אותו, אך שב וטען כי הדוקר לא היה הנאשם (עמ' 130-132). כאשר נשאל, מה עשה הנאשם באירוע, הגיב: "הוא לא עשה כלום, אף אחד לא עשה כלום, רק זיאד (המתלון)" (עמ' 132) והוסיף כי האירוע נמשך שניות ספורות ו"אף אחד לא הצליח לעשות משהו" (לעיל). העד הוסיף וציין כי הוא היה זה שהזעיק טלפונית את המשטרה, ואשר המציא לחוקרים צילומים של הפגיעה בראשו של המתלון.

יצוין, כי איאד התייצב למתן עדות רק בעקבות צו הבאה שהוצא נגדו. העד ציין, כי לא הגיע לראיון בפרקליטות, מסיבה שאינה זכורה לו; כי לא התייצב למתן עדות בעקבות זימונו הראשון, הואיל וחשש להיעדר מעבודתו ביום שבו היה

עליו לבצע מבחן רישוי לרכב (טסט), אך לא הודיע לאיש על כך; וכי לא הגיע לבית-המשפט גם במועד השני שאליו זומן, היות שלא אושרה לו חופשה על-ידי מעסיקיו, וגם על כך לא דיווח לאיש. עוד אישר איאד, כי אכן לא היה מעוניין להעיד, אך טען שזו לא הייתה הסיבה לא-התייצבותו בבית-המשפט. לשאלת בית-המשפט, מדוע לא רצה להעיד, השיב: "לא רציתי שמישהו ככה ייכנס לכלא, שלא עשה כלום" (עמ' 119); ולשאלה נוספת -מדוע בנסיבות אלו לא מצא מקום לבוא ולהעיד שהנאשם לא עשה דבר, פטר עצמו בתשובה לא עניינית: "אני לא ידעתי שככה יהיה הסיפור פה" (לעיל).

בחקירה הנגדית על-ידי הסנגור ציין איאד, כי הוא נמצא במערכת יחסים טובה עם המתלונן, שהגנו כאמור בן דודתו. במענה לשאלת הסנגור, ציין העד, כי עובר לתקרית הזעיק המתלונן את בני משפחתו לזירה; כי מרבית המתקבלים הגיעו לפניו למקום ("כולם היו לפניי, אני הגעתי בסוף"); וכי באזור העימות נתקבצו אנשים רבים, כ-15 במניין. לשאלה, כמה מהם "השתתפו בקטטה", השיב: "אף אחד לא השתתף, אמרתי שזה היה שניות. אחד הרים את השרשרת והשני דקר מיד, ואנשים מיד לקחו את זיאד לבית החולים, זה היה בשניות, מהר, מהר, מהר" (עמ' 137).

עדותו של חוקר המשטרה רס"ר סהיר סוויד

9. המאשימה הגישה באמצעות חוקר המשטרה, רס"ר סהיר סוויד את התצלומים של נעיצת להב הסכין בראשו של המתלונן, בטרם הוצאה בניתוח בבית-החולים הדסה עין-כרם (ת/6). בנוסף, העיד החוקר על ההודעות שגבה מהעדים מוסא ואיאד (ת/11 ו-ת/13 בהתאמה) שאותן מבקשת המאשימה להעדיף על-פני עדויותיהם של השניים, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות.

עדויות הסנגוריה

גרסאות הנאשם

10. בהודאתו במשטרה מיום 5.6.09 (ת/1), הכחיש הנאשם כי דקר את המתלונן. הוא תיאר את העימות המוקדם שהיה בין אביו לבין המתלונן, וציין כי לבקשת אביו ניגש למרכז הכפר, יחד עם בן דודו הייתם, להביא את הרכב של האב. לדבריו, בעת שעשה דרכו לעבר הרכב הבחין במתלונן ובחמישה-עשר אנשים נוספים, שכל אחד מהם החזיק בידו סכין, מברג או חפץ חד אחר. על-פי עדותו, כל חברי הקבוצה האמורה הכו אותו, ואגב כך הפילו אותו על הארץ: "נתנו לי מכות בגוף, ירד לי דם, לא יודע עם מה קיבלתי מכה, מברג, סכין, לא יודע... אחרי שנתנו לי מכות משכו אותי אנשים אחורה שלא יגמרו אותי, ואז ראיתי הרבה אנשים הולכים מכות, לא יודע מי עם מי, ראיתי בלגן". הוא הכחיש, כי היה מעורב בגרימת נזק למכוניתו של המתלונן באירוע שקדם לתקרית האלימה. כן הכחיש, כי החזיק ברשותו סכין, וממילא -

כי עשה בה שימוש. לשאלת החוקר: "למה זיאת טוען שאתה דקרת אותו במצח?", השיב הנאשם: "לא דקרת אותי כלום, לא יכולתי להתקרב אליו, הוא בא אליי". לשאלה נוספת: "הוא בא אלייך ולא דקרת אותו?", ענה: "לא היה לי כלום, איך אני אדקור אותו, הייתי שוכב על הרצפה. אני לא מכיר אותו ואף אחד מהם, רק אתמול הכרתי אותו. אין לי בעיות, אין לי כלום, אף פעם לא הייתי במשטרה". בהמשך עדותו שב וציין, כי חברי הקבוצה שתקפו אותו הגיעו אליו במהירות. לשאלה: "מי אלה שבאו אלייך מהר?", ענה: "רק את זיאת אני מכיר, את שאר המשפחה שלו אני לא מכיר, רק בפנים".

11. בעדותו בבית-המשפט בחקירה הראשית, התייחס הנאשם הן לשלב שקדם לתקרית האלימה, והן לתקרית עצמה. על-פי עדותו, ניגש למרכז שכונת א-טור להביא את רכבו של אביו המנוח, אשר חנה ליד בית הקפה במרכז השכונה, מול שער בית-החולים מוקאסד, זאת לבקשת האב. הוא נסע למקום ברכבו של הייתם אבו ג'ומעה, בן-דודו. לדבריו, בעת שהתקרב לרכב, הותקף לפתע על-ידי קבוצה של אנשים, נחבל בגבו ונפל לארץ. וכך העיד בעניין זה: "אני ירדתי מליד הנהג בכיוון לרכב של אבא שלי. איך שהתקרבתי לאוטו שמעתי אנשים מקללים... את אמא שלי ואחותי ורצים כלפיי. אני לא הבנתי מה קורה. באו וממש היכו אותי, במכה אחת, כמעט נפלתי. נפלתי ממש לשניות וקמתי. היה בלגאן, היה בלגאן ומוסא משך אותי, מוסא זה שהציל אותי מהם". בכל הנוגע למכות שספג, ציין: "כשאני התכופפתי, כשבאו לכיוון שלי... אני לא יודע מה קיבלתי, מכה בגב שלי וגרם לי שאני אפול... אני גם לא יודע איך קיבלתי את זה, ומי נתן לי את המכה הזאת, שהייתי ברצפה הרמתי את הרגל שלי וגם קיבלתי מכה ברגל, עמדתי ומוסא תפס אותי והכניס אותי לתוך הרכב". במענה לשאלה, ממי קיבל מכות, השיב: "אני לא יודע מי זה שהיכה אותי. אני מאד פחדתי ודאגתי שיכו אותי או ידקרו אותי בפנים שלי בסכין. הייתי מתגונן בצורה הזאת (מדגים הטיית גוף לצד כאשר הידיים מגוננות על הפנים)" (עמ' 149). באשר לסיום האירוע, העיד - "אני עליתי לרכב בגלל שקרה לי מה שקרה, התחלתי גם לקלל, ונסענו ברכב, עם הייתם ברכב" (עמ' 146). לשאלה, מדוע אביו השאיר את הרכב שלו במרכז שכונת א-טור, השיב הנאשם כי לאחר האירוע סיפר לו אביו המנוח שהוא "עבר משם וזיאת עבר משם, וזיאת עשה לו סימן כזה ביד", וכי האב אמר שזיאת גידף אותו, וכדבריו: "אמר לו אני אזיין אותך. אבא שלי ירד מהרכב והתקוטט איתו" (עמ' 147-148). עם זאת הדגיש, כי על פרטי האירוע נודע לו מפי אביו רק לאחר התקרית שבה הותקף, ולא לפני כן. הנאשם הכחיש את טענת המתלונן, לפיה היה ביניהם עימות קודם שבמהלכו נופצה שמשת מכוניתו של המתלונן; וכאשר נדרש להתייחס לגרסתו של המתלונן, לפיה הוא, הנאשם, היה זה שדקר אותו, הגיב: "לא היה לי סכין ולא נתתי שום סכין, אפילו הופתעתי שאמרו לי שמישהו נדקר בסכין... אני לא איש של קטטות ובעיות" (עמ' 147). עוד ציין הנאשם, כי כתוצאה מתקיפתו באירוע נפגע בגב וברגלו וקיבל טיפול בבית החולים מוקאסד.

12. בחקירתו הנגדית ציין הנאשם, כי האירוע התרחש בעת שירד מרכבו והלך לעבר רכבו של אביו; וכי בשלב שהותקף, עמד לבדו מול התוקפים והייתם המתין בתוך רכבו: "אני ירדתי מהרכב שהייתי איתו, עם הייתם. כשירדתי מהרכב של הייתם, הייתם נשאר ברכב. אני התקרבתי לרכב ממש הגעתי לרכב, באו אלי... והיו צעקות... הייתם היה ברכב ואני הייתי לבד". בהמשך, הבהיר כי הוא מסיק שהייתם לא ירד מהרכב, שכן לא ראה היכן היה: "אני לא ראיתי מה קרה עם הייתם, אני ירדתי והיכו אותי, וכשמוסא לקח אותי הייתם היה ברכב. אני מנחש, או אני חושב, מדמיין, שהייתם לא ירד מהרכב, נשאר ברכב. אני ראיתי שאנשים רצים, רצים ומתקהלים עוד יותר ויותר... אני לא יודע מי מפריד, מי תוקף, אני לא יודע, הרבה אנשים... אני הייתי לבד ואם הייתי יודע דבר כזה לא הייתי יוצא... אני לא הרבצתי אבל התגוננתי, קיבלתי מכה ונפילתי, ביד וברגל... אני לא יודע ממי קיבלתי, אני לא עמדתי ככה והסתכלתי, הייתי מתגונן לשמור על עצמי" (עמ' 153). כן הדגיש הנאשם, כי האירוע שבו הותקף לפתע והופל התרחש במהירות - "שנייה", "שניות" ו"במהירות", עת הופל על הקרקע וקם במהירות (עמ' 154). בנוסף ציין, כי מיד בעת שנעמד על רגליו לאחר נפילתו, הוכנס על-ידי מוסא למכונית, ואז, כלשונו - "התחלתי לקלל את זה שהיכה אותי, אמרתי יא מניאק בגלל שהיכו אותי" (עמ' 154). עם זאת, בהמשך חקירתו העיד, כי אינו יודע מי תקף אותו, והוסיף: "רק ראיתי קבוצה של אנשים באו לכיוון שלי וגם היכו אותי כולם ביחד, בבת אחת" (עמ' 155). כן ציין, כי לא ראה שהותקף באמצעות שרשרת, על-ידי מאן דהוא, אך שמע רחש של שרשרת - "היו קולות של שרשרת ברזל, אבל אני לא ראיתי את זה שהיכה אותי, שהיכה אותי בשרשרת" (לעיל). הוא שב והדגיש, כי לא תקף איש, וממילא - לא את המתלונן, ולא עשה דבר למעט תנועות שנועדו להגן על עצמו מפני התקיפה; וחזר על הגרסה לפיה עמד לבדו מול קבוצה של תוקפים רבים, שמנתה כ-12 איש (עמ' 155). לשאלה, מדוע חשש שייפגע מסכין וגונן על פניו, ענה: "אני פחדתי, לא יודע מה יש בידיים שלהם" (עמ' 149); ובהקשר זה גם ציין: "אני לא יודע אם היה בידיים שלהם משהו, אני לא יכול להסתכל ולראות מה יש בידיים שלהם ולהתגונן" (עמ' 156). כאשר נשאל על-ידי ב"כ המאשימה, מדוע ציין בהודעתו במשטרה כי כל אחד מהתוקפים "[החזיק] ביד משהו - סכין, מברג, חוט תיל", השיב כי הוכה באמצעות חפצים שונים, אך בעת שהתגונן מפני התקיפה לא עלה בידו להבחין באילו חפצים מדובר (עמ' 157). במענה לשאלת ב"כ המאשימה, טען הנאשם כי לא ראה שהמתלונן נפגע באירוע, וממילא לא ראה פגיעת סכין בראשו. בהקשר זה הוסיף, כי בעת שמוסא תפס אותו - "הבלגאן התפשט, הרבה צעירים יושבים, יש התקהלות של אנשים... יש אנשים שהיכו ויש אנשים שהפרידו, אני לא יודע מי זה שעשה את זה... אני הלכתי. עזבתי"; ובמענה לשאלת בית-המשפט - בין מי למי הפרידו האנשים - ענה: "נכנסו בבת אחת, אני לא יודע מי זה מפריד, מי זה תוקף. יש כאלה שתוקפים ויש כאלה שמפרידים. אני לא יודע מי זה שמפריד, אני לא יודע מי זה שתוקף" (עמ' 158). בהידרשו לשלב הקודם של האירוע, שבו על-פי טענת המתלונן ניפץ את שמשת רכבו, הכחיש הנאשם כי היה מפגש קודם כלשהו עם המתלונן, ואמר כי הבחין בו לראשונה במהלך התקרית האלימה, עת היה הלה בין קבוצת האנשים שתקפה אותו - "ראיתי אותו באותו יום, ראיתי אותם רצים לכיוון שלי ובתוכם זימד" (עמ' 161). עוד ציין הנאשם בחקירתו הנגדית, בתשובה לשאלת התובעת, כי לא היה בינו לבין המתלונן - שהיה מוכר לו

בעת האירוע אם כי לא בשמו - כל סכסוך; וכי אין סכסוך בינו לבין איש, לרבות עדי התביעה איאד אבו סביתאן ומוסא אבו גאנם. בנוסף מסר, כי לא שם לב אם דודו - אברהים אבו ג'ומעה שהעיד אף הוא בפרשת ההגנה - נכח בזמן התקרית.

בחקירתו החוזרת נתבקש הנאשם על-ידי בא-כוחו להבהיר למה התכוון במילים "התחיל בלגאן" לאחר שמוסא משך אותו לעבר רכב. במענה לשאלה זו ציין הנאשם: "האנשים התחילו לרוץ אני לא יודע מי מפריד, מי תוקף"; ובתשובה לשאלה - מאיזה משפחות האנשים האלה - ענה: "מהמשפחה שלי, המשפחה שלו וגם משפחות אחרות מאזור א-טור" (עמ' 167). במענה לשאלה נוספת, אילו תנועות עשו האנשים הנ"ל, השיב: "אני ברגע שמשך אותי מוסא, ברגע התחילו לרוץ מכל הצדדים אנשים... ראיתי מכות, ראיתי מכות" (עמ' 167).

13. בעניין הפגיעות שהוסבו לנאשם במהלך התקרית, הומצאו תצלומים שבוצעו על-ידי המשטרה, שבהם נראות פגיעות בגבו של הנאשם וברגלו (נ/1). בנוסף, הוגשה תעודה רפואית מבית-החולים מוקאסד בעניינו של הנאשם, שבה צוין כי הנאשם התלונן על כאבים בגב, בכתף וברגל הימנית, לאחר שהוכה לטענתו באמצעות שרשרת; וכי בבדיקה גופנית נמצאו "פצעים שטחיים (שריטות) בגב העליון" (נ/2).

עד ההגנה איברהים אבו ג'ומעה

14. איברהים אבו ג'ומעה, דודו של הנאשם (אחי אביו המנוח), מסר בעדותו בחקירה הראשית, כי היה עד לתקרית האלימה, בעת שעמד במרכז שכונת א-טור והמתין לתפילה. לדבריו, בצהרי יום האירוע מסר לו אביו של הנאשם כי המתלון השמיע כלפיו "מילים לא טובות". על-פי עדותו, הבחין לפתע ברכב מסוג טרנזיט "מלא צעירים עם זיאד" (המתלון), אשר נוסעיו ירדו ממנו וניגשו לעבר הנאשם שהגיע למקום לקחת את רכבו של אביו. לדבריו, המתלון ירד ראשון ממכונית הטרנזיט כאשר הוא אוחז שרשרת בידו, הכה את הנאשם בגבו באמצעות השרשרת, ובמקביל החלו יתר נוסעי הטרנזיט לרדת מהרכב. הוא הבהיר, כי בתחילה היו מעורבים בתקרית האלימה רק המתלון והנאשם, עת הכה הראשון את האחרון בשרשרת בגבו; ובהמשך ניגש להפריד ביניהם, כאשר יתר הצעירים התקרבו למקום. איברהים הוסיף והעיד, כי הפריד בין המתלון לבין הנאשם, ובשעת ההפרדה לא ראה כי המתלון נפצע: "הפרדנו ביניהם [בין זיאד ועותמאן] ואני לא ראיתי את זיאד כלום, לא קיבל מכה ולא כלום, אמרתי את זה בהתחלה. הלכתי, התפללתי וחזרתי, ואמרו לי שזיאד קיבל מכה (מצביע על המצח), שהוא בבית חולים" (עמ' 173). לשאלת הסנגור, מה עשו הצעירים שירדו מרכב הטרנזיט, השיב העד כי מדובר בצעירים כבני 14 או 15, וכי הללו "הלכו מכות... עם עותמאן, כולם ירדו על עותמאן". לשאלת נוספת של ב"כ הנאשם, מי היו האנשים בצד שכנגד, השיב העד כי מדובר היה בנאשם

והייתם (עמ' 174). כן הדגיש, כי התקשה להבחין בפרטים הואיל ומדובר היה בחשכה, בשעה תשע בלילה.

בחקירתו הנגדית ציין העד, במענה לשאלות ב"כ המאשימה, כי המתלון ירד ראשון ממכונית הטרנזיט והחל ללכת לעבר הנאשם, כשהוא נושא בידו שרשרת ברזל; כי בשלב זה הכה המתלון את הנאשם באמצעות השרשרת, עת עמדו השניים איש מול רעהו, כאשר הייתם ניצב במרחק של כמטר עד שניים מהם; וכי בתכוף למכה האמורה באמצעות השרשרת הפרידו בין הנאשם לבין המתלון - "הפרידו ביניהם, רצנו כולם והפרדנו ביניהם, בין שניהם... קצת קצת רבו נתן לו מכה וזה התחיל איי, ככה כואב, וכולם הפרידו ביניהם, מי שהיה עומד שם הפריד. ואני הלכתי, שראיתי שזה הופרד הלכתי" (עמ' 177). במענה לשאלת ב"כ המאשימה, ציין כי לא ראה את מוסא אבו גאנם בזירה, לטענתו מחמת החושך; כי לאחר ההפרדה בין הנאשם ללכת לרכבו, אך לא ראה אם הוא נכנס לרכב אם לאו, וכי לא שמע את הנאשם משמיע גידופים וקללות בטרם עזב את המקום. בהמשך החקירה הנגדית התייחס העד לתחילת העימות, וציין כי בשלב ראשון שמע את הנאשם שואל את המתלון מדוע עשה תנועה מגונה לעבר אביו, וכי רק בתגובה לכך נטל המתלון את השרשרת והכה את הנאשם. כשנדרש על-ידי בית-המשפט לתאר את התגרה בין השניים, בטרם הפריד ביניהם, ציין העד כי עד לשלב שבו הפריד בין הנאשם לבין המתלון, ובין השניים בלבד, ונמשך כשלוש דקות; וכאשר נתבקש לתאר מה קרה בין השניים עד להפרדה, הגיב: "הם מתקוטטים אבל לא ראיתי כלום, התקוטטו ונגמר".

עד ההגנה הייתם אבו ג'ומעה

15. העד הייתם אבו ג'ומעה, הנו כאמור, בן-דודו של הנאשם. בעדותו בחקירה הראשית ציין הייתם, כי עובר לאירוע נפגש עם הנאשם ליד בית אחותו של הנאשם, על-רקע סולחה שהתקיימה בבית האחות בגין אירוע של תאונת דרכים; וכי האחרון ביקש ממנו להסיעו למרכז שכונת א-טור לשם הבאת רכבו של אביו, דודו של העד. על-פי עדותו, הסיע את הנאשם ברכבו מסוג סקודה אוקטביה למרכז השכונה, שם ירד הנאשם מהרכב. לדבריו, כאשר הנאשם התקדם לעבר רכבו של אביו, והתכוון לפתוח את דלת הרכב, הוא הותקף על-ידי כשישה או שבעה צעירים, המוכרים לעד מהשכונה, אך לא בשמותיהם. במהלך התקיפה הוכה הנאשם על-ידי אחד מהצעירים בגבו באמצעות שרשרת. עוד העיד הייתם, כי בשלב זה אסף את הנאשם ברכבו והם עזבו את המקום: "אני הייתי ברכב וירדתי לראות מה הולך שם, אמרו לי זה מספיק, תיקח את הרכב ותלך מפה. אמרתי בסדר והמשכנו בדרכנו, אני ועותמאן. הוא [עותמאן] היה אחרי מכות בגב שלו עם השרשרת ברזל, היה אומר הגב שלי כואב. שאלתי אותו אם אקח אותו לבית חולים? אמר לא. הלכנו לבית של אחותו בחזרה" (עמ' 186). לשאלת הסנגור, האם ראה את השלב שבו הותקף הנאשם, השיב: "לא בדיוק, היה חשוך שם, היה חשוך שם. אני עוד לא הספקתי לרדת מהרכב"; וכן הוסיף, כי לא ראה את הנאשם בקרב הצעירים - "אני לא

ראיתי אותו בכלל בגלל שהיה מלא בחורים צעירים, אני לא ראיתי אותו" (עמ' 186). בנוסף, הכחיש מעורבות כלשהי בתקרית המוקדמת שיוחסה לו על-ידי המתלון עת נופצה שמשות רכבו של האחרון.

יצוין כי בהודעתו במשטרה מיום 7.6.09 (ת/14) מסר הייתם גרסה שונה בדבר נסיבות הגעתו לזירת האירוע. בהודעתו הקצרה והלקונית ציין, כי הבחין באירוע בעת שעמד במרכז הכפר ורק שם פגש לראשונה בנאשם, בן-דודו. בהודעתו במשטרה, שבה נחקר תחת אזהרה כחשוד במעורבות בפציעת המתלון, הכחיש הייתם מעורבות בדקירה וטען: "זה לא נכון, אני לא תקפתי את זיאד ואין ביני לבין זיאד סכסוכים, אני הייתי בכפר וראיתי חמישה עשר אנשים תקפו את עותמאן הבן-דוד שלי ואני לקחתי אותו באוטו שלי והברחתי אותו הביתה". כן ציין, כי עובר לאירוע עמד במרכז הכפר, ורק במהלך התקרית הבחין לראשונה בנאשם, בן-דודו; וכן הכחיש את הטענה לפיה נסע יחד עם הנאשם למרכז הכפר. כאשר נשאל על-ידי הסנגור לפרש הסתירה בין עדותו בבית-המשפט לבין הודעתו במשטרה, בדבר נסיבות הגעתו לזירה, עמד על הגרסה שמסר בעדותו והעיר: "זאת לא הבעיה שלי מה רשם השוטר בהודעה שלי".

בחקירתו הנגדית ציין הייתם, כי הוא מכיר את המתלון המתגורר בשכונת מגוריו, אך אין ביניהם כל קשר, וממילא - סכסוך כלשהו. כשנתבקש בחקירה שכנגד לשוב ולתאר את נסיבות התקרית, ציין העד כי בשלב שבו עמד ליד הנאשם בסמוך לרכבו של אביו של הנאשם, תקפו את הנאשם שישה או שבעה צעירים. כאשר נדרש על-ידי ב"כ המאשימה לתאר את אופן התקיפה, העיד: "הכו אותו בשרשרת ברזל בגב שלו, ואצלנו את יודעת, כשמתרחשת איזושהי בעיה או קטטה כולם מתאספים. התחילו לבוא אנשים, הכניסו אותו לרכב, אמרו לו תלך תלך" (עמ' 190). כן ציין, כי בידי קבוצת התוקפים הייתה שרשרת ברזל, וכי אל מול קבוצת ששת התוקפים עמדו הוא והנאשם בלבד: "אני ראיתי אותם שהם באו לכיוון שלנו, נכון, אנחנו ראינו אותם הרבה ואנחנו היינו רק שניים, לא יכולים עליהם, בגלל זה שמו אותו ברכב והמשכנו בדרכנו" (עמ' 191). בנוסף העיד, כי מדובר באירוע שהסתיים כהרף - "הכל היה שניות" "הכל צ'יק צ'אק קורה" (עמ' 191-192) - ועל כן הוא עצמו לא הספיק לרדת מהרכב ולסייע לנאשם (לעיל); כי בתכוף לכך הגיע מאן-דהוא אשר "לקח" את הנאשם והכניסו לרכבו של העד, ובהמשך, נסעו השניים מהמקום; וכי לא שמע את הנאשם משמיע קללות וגידופים, בשום שלב שהוא.

עד ההגנה ואהל אבו סביתאן

16. העד ואהל אבו סביתאן הנו גיסו של הנאשם, נשוי לאחותו. הלה הוזמן למתן עדות לצורך התייחסות לשתי סוגיות: האחת - נסיבות הגעתו של הנאשם לביתו במועד האירוע; והשנייה - שיחות שקיים העד עם המתלון לאחר האירוע. העד ציין בעדותו, כי במועד האירוע התקיים הליך של סולחה בביתו, על-רקע פציעת בנו בתאונת דרכים,

ובמסגרת הליך זה גם הגיע הנאשם לבית. העד הכחיש את טענת המתלון, לפיה פנה אליו, בין בשמו של הנאשם ובין ביוזמתו, בבקשה לבטל את התלונה נגד הנאשם. הוא ציין, כי אכן שוחח עם הנאשם בטלפון; אך טען שמדובר היה בדרישת סכום של כ-20,000 ₪ מצד המתלון לסילוק הסכסוך שנתגלע בין המתלון לבין אביו המנוח של הנאשם בעניין המקרקעין.

ההכרעה העובדתית

17. כאמור, אין מחלוקת בין הצדדים, כי הנאשם והמתלון נקלעו לעימות פיזי, בעקבות עימות מילולי שהתרחש שעות ספורות קודם לכן, בין המתלון לבין אביו של הנאשם, זאת על-רקע סכסוך בעניין מקרקעין. בנוסף אין חולק, כי במהלך האירוע נגרמה למתלון חבלה חמורה, שעה שננעץ להב סכין במצחו; וכי אף הנאשם נפגע במהלך האירוע, עת נגרמו לו פצעים שטחיים בגבו וחבלות בגב וברגל. עיקר המחלוקת העובדתית נסבה בשאלה, האם היה זה הנאשם אשר ביצע את הדקירה במהלך העימות הפיזי האמור. לאור הודעת המאשימה, בדבר חזרתה בה מהאישום בכל הנוגע לעבירה של גרימת חבלה במזיד לרכב, באירוע שקדם לפציעתו של המתלון, מתייתר הצורך בהכרעה עובדתית הנוגעת לשלב המוקדם האמור. לאחר בחינת מכלול הראיות, הגעתי למסקנה כי הוכח, בנטל המוטל על המאשימה במשפט פלילי, קרי - מעל לכל ספק סביר, כי היה זה הנאשם אשר דקר את המתלון בראשו במהלך התקרית האלימה הנדונה. אבאר להלן את הטעמים למסקנתי זו.

18. על היותו של הנאשם מי שדקר את המתלון, ניתן ללמוד, בראש ובראשונה, מעדותו של המתלון. עדותו של המתלון, לפיה נדקר בראשו על-ידי הנאשם, הייתה אמינה עלי; והתרשמתי כי הוא תיאר את האירועים כהווייתם. כאמור, המתלון העיד כי העימות הפיזי היה רק בין הנאשם לבינו; כי באותו שלב ניגשו לעברו רק שני אנשים בלבד - הנאשם והייתם; כי עובר לפציעתו במצחו הניף לעברו הנאשם יד קפוצה שאחזה בחפץ כלשהו; וכי אנשים נוספים - ובכללם מוסא ואחרים - הגיעו למקום והפרידו ביניהם רק לאחר הדקירה. העד מסר בעדות בהירה וברורה, שלא מצאתי מקום לפקפק במהימנותה, כי הותקף על-ידי אדם אחד בלבד - הנאשם; וכי הלה עמד מולו, ובצמוד אליו, במרחק של כ-20-50 ס"מ, עת חבט בראשו באמצעות החפץ החד. המתלון לא ניסה להסתיר את חלקו באירוע, עת הצטייד מראש בשרשרת ברזל שבאמצעותה הכה את הנאשם; ואף לא שלל את האפשרות לפיה אותה תקיפה באמצעות השרשרת נעשתה עוד לפני שנדקר בראשו.

19. עדותו של המתלון זוכה לתימוכין בגרסתו של מוסא אבו גאנם בחקירה המשטרתית (ת/11), אותה החלטתי להעדיף על-פני עדותו בבית-המשפט, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות. כפי שצוין בסקירת הרקע העובדתי לעיל, מסר

מוסא בהודעתו, כי הבחין במתלון ובנאשם כאשר הם מתקוטטים, וכאשר ניגש לעברם ראה את הנאשם תוקף את המתלון בראש, כשהוא אוחז דבר-מה בידו, ומיד נוכח לדעת שהמתלון נדקר במצחו. כן הדגיש מוסא בהודעה במשטרה, כי העימות הפיזי היה רק בין הנאשם לבין המתלון, וכי האנשים הנוספים לא נטלו חלק בתקיפה, אלא ניסו להפריד בין השניים. למעשה, לא חזר בו מוסא מהדברים האמורים שמסר במשטרה; וכאשר הופנה להודעה, בעניין התיאור כיצד תקף הנאשם את המתלון בראשו, ציין כי האמור בהודעתו משקף את שמסר לחוקר, בהתאם לפרטי האירוע שנחרטו בזכרונו באותה עת, בתכוף לתקרית. אמנם בעדותו בחקירה הנגדית ציין מוסא, כי בקרבתם של הנאשם והמתלון התקהלו אנשים נוספים שחלקם "התקוטטו" וחלקם "הפרידו"; ואולם, ניכר כי יש להעדיף את עדותו ממועד האירוע, לפיה העימות היה רק בין שניים - הנאשם והמתלון, וכי יתר המעורבים, ובכללם הוא עצמו, רק הפרידו בין הנצים. אמנם מוסא לא ציין בהודעתו במשטרה, כי ראה סכין נעוץ בראשו של המתלון; ואולם, אין בכך כדי לשלול את העובדה שהלהב ננעץ על-ידי הנאשם, שכן מוסא הבהיר כי בעת ההפרדה בין השניים התמקד בתפיסתו של הנאשם ובהובלתו לרכב, ולא ראה, אפוא, בזמן זה מה מצבו של המתלון.

20. עדותו של המתלון אף נתמכת בהודעתו במשטרה מיום 6.6.09 של העד איאד אבו סביתאן (ת/13), שאף אותה יש להעדיף על-פני עדותו בבית-המשפט, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות. כאמור, איאד מסר בהודעתו במשטרה, כי העימות הפיזי התרחש בעת שהמתלון ניגש לעבר הנאשם והייתם; כי ראה את הנאשם דוקר את המתלון במצחו; וכי המתלון תקף את הנאשם באמצעות שרשרת, עת התגונן מפניו. עוד ציין איאד בהודעתו, כי מיד לאחר הדקירה, תפס מוסא את הנאשם והכניסו לרכבו של הייתם, וכי בעת נסיעתו מהמקום, הוציא הנאשם את ראשו מחלון הרכב והשמיע איומים. כפי שכבר צוין בסקירת הראיות, בעדותו בבית-המשפט טען איאד, כי בהודעתו ציין את שמו של הנאשם כמי שדקר את המתלון, רק משום ששמע את השם מאחרים, אך אין מדובר בנאשם. עדותו של איאד בבית-המשפט הייתה בלתי מהימנה, וניכר כי בגרסה האחרונה ניסה לסייע לנאשם באמצעות גרסת כזב. ראשית יאמר, כפי שעולה מסקירת הראיות לעיל, כי עדותו על זהות הדוקר הייתה רווית סתירות ובלתי אמינה בעליל. בחקירתו הראשית טען, כי אינו מכיר כלל את הדוקר (עמ' 108), אך בחקירתו הנגדית ציין כי הדוקר מוכר לו על-פי מראה פניו משכונת המגורים (עמ' 122). זאת ועוד, לא היה בפיו של העד כל הסבר אמין ומשכנע לפרש גרסתו הברורה והחד-משמעית בהודעתו במשטרה, לפיה הבחין בנאשם כמי שביצע את הדקירה. לא זו אף זו: לאחר שאישר העד בעדותו, כי היה זה הנאשם אשר הובל על-ידי מוסא לרכב והשמיע גידופים כלפי המתלון בעת הובלתו לרכב, לא היה בפיו הסבר לשאלה, מדוע טען בהודעתו במשטרה, כי מי שביצע את הדקירה ומי שהובל לרכב, היה אותו אדם - הנאשם, שבשמו נקב ושאותו הוא מכיר. זאת ועוד אחרת: עדותו של הנאשם, לפיה רק במהלך הלוויה שהתקיימה כשנה לאחר האירועים, הבין לראשונה כי הנאשם אינו מי שביצע את הדקירה, נשמעה בלתי אמינה; ובפרט כאשר הלה אישר בעדותו, כאמור, כי מי שהובל לרכב על-ידי מוסא היה הנאשם, אותו אדם שבשמו נקב - כמי שביצע את הדקירה שניות ספורות קודם לכן. יתרה מכך:

לא היה בפיו של העד הסבר ענייני ומשכנע לשאלה, מדוע נמנע מלדווח למשטרה - לאחר שנתוודע לזיהויו ולזהותו של הנאשם בהלוויה של בן דודו - כי הפליל בטעות את הנאשם בהודעתו כמי שביצע את הדקירה. לכך יש להוסיף, כי אי-מהימנות עדותו של איאד, אודות זהות הדוקר, אף נלמדת מכך שהלה נמנע מלהגיע לראיון בפרקליטות ומלהתייצב למתן עדות, דבר שאילץ את בית-המשפט לזמנו לעדות באמצעות צו הבאה. הניסיון להימנע ממתן עדות, תומך במסקנה לפיה גרסתו של העד באמרתו במשטרה, המפלילה את הנאשם, הנה גרסת אמת; וכי הלה ניסה לסייע לנאשם, תחילה - בהימנעות מהתייצבות למסירת עדות, ובהמשך - במתן הגרסה הכוזבת שהעלה בעדותו. בנסיבות האמורות מצאתי, כי יש להעדיף את גרסתו של איאד בהודעתו במשטרה על-פני עדותו בבית-המשפט; מה-גם, שגרסה זו הלמה את עדותו של המתלונן, התיישבה עם גרסתו של מוסא באמרתו במשטרה והשתלבה עם מכלול הראיות - מהן עולה שהעימות הפיזי שקדם לדקירה היה בין הנאשם לבין המתלונן, ובין שניהם בלבד.

21. עדותו של הנאשם, לפיה לא תקף איש, וממילא לא דקר את המתלונן - לא הייתה אמינה כלל ועיקר. הנאשם העיד כאמור, כי בעת שהתקרב לרכבו של אביו, הותקף לפתע על-ידי מספר אנשים שאינם מוכרים לו; כי מדובר בתקיפה שהתרחשה לפרק זמן של שניות; וכי עמד לבדו מול קבוצה של תוקפים רבים אשר ביניהם היה המתלונן. עוד העיד הנאשם, כי לא תקף איש, וממילא לא את המתלונן; כי ניסה להגן על עצמו, אך נחבל והופל לארץ; וכי בתכופ לכך הוכנס על-ידי מוסא לתוך הרכב. לפי שיטתו של הנאשם עצמו, הייתם לא היה מעורב באירוע האלים, ובתגרה נטלו חלק קבוצת התוקפים מצד אחד, והוא עצמו, בלבד, מצד שני. בנסיבות אלו מתחייבת המסקנה, כי המתלונן, שהיה בקבוצת התוקפים, נפגע על-ידי הנאשם; זאת כאמור בעדותו של המתלונן ובהודעותיהם במשטרה של מוסא ושל איאד.

22. עדות עד ההגנה איברהים אבו ג'ומעה אינה יכולה לסייע לנאשם. העד ציין בעדותו, כאמור, כי בתקרית היו שתי קבוצות: המתלונן וקבוצת חבריו הצעירים - מצד אחד, והנאשם והייתם - מצד שני; כי העימות הפיזי החל בין הנאשם לבין המתלונן בלבד, עת הכה האחרון את הראשון באמצעות שרשרת; כי התגרה הייתה בין השניים בלבד; וכי בשלב זה ניגש להפריד ביניהם. עדותו של העד, לפיה בשלב ההפרדה האמור לא הבחין כי המתלונן נפצע, לא נשמעה אמינה; ומכל מקום, היא אינה יכולה לסייע לנאשם, זאת הן הואיל והעד התמקד בתפיסתו של הנאשם, והן היות שלדבריו הוא התקשה להבחין בפרטים, מחמת החשכה, ובהקשר זה אף לא ראה, לדבריו, את מוסא בזירה.

23. עדותו של הייתם, בין דודו של הנאשם שהוזמן כאמור למתן עדות כעד הגנה, אינה יכולה לסייע לנאשם בעניין נסיבות פציעתו של המתלונן. כאמור, הייתם העיד כי בעת האירוע עמד הנאשם לבדו מול קבוצת צעירים, אשר תקפה אותו, בין-השאר באמצעות שרשרת; כי מחמת החשיכה לא ראה מהמקום שבו עמד את שלב האלימות הפיזית בין

הקבוצה לבין הנאשם; כי מדובר באירוע שהתרחש בחטף; וכי בשלב זה מיד אסף את הנאשם לרכבו והם עזבו את המקום. כפי שצוין בסקירת עדותו לעיל, מסר הייתם גרסאות שונות בדבר נסיבות הגעתו לזירה. בהודעתו במשטרה ציין, כי נקלע לזירה באקראי, ושם ראה לראשונה את הנאשם; ואילו בעדותו בבית-המשפט טען, כי הנאשם אסף אותו בדרכו לזירה. העד לא נתן הסבר משכנע לפשר הסתירה שבין הגרסאות; ויתכן כי בחקירתו במשטרה ניסה להסתיר את העובדה שחבר למתלון בדרכו לזירה. בנסיבות אלו, אין בגרסתו של הייתם כדי לסייע לנאשם בשאלת עצם העימות הפיזי שהיה בין הנאשם לבין המתלון. יתרה מכך: הואיל ואין חולק, כי המפגש היה בין שתי קבוצות, האחת - של הנאשם ואנשים נוספים, והשנייה - של הנאשם והייתם; והיות שעל-פי עדותו של הייתם, הוא עצמו לא היה מעורב באירוע האלים, והעימות הפיזי היה בין המתלון וקבוצת הצעירים לבין הנאשם, הרי שגרסתו של הייתם דווקא תומכת במסקנה, לפיה הפגיעה במתלון נגרמה על-ידי הנאשם.

24. ממכלול הראיות הוכח, אפוא, בנטל המוטל על המאשימה במשפט פלילי, כי בתקריט הנדונה דקר הנאשם את המתלון במצחו באמצעות סכין; וכי במהלך האירוע, בין בתכוף לפני הדקירה, ובין בתכוף לאחריה, הצליף המתלון בנאשם באמצעות שרשרת ברזל.

באשר לטענת הנאשם שהועלתה בפתח המשפט, לפיה יש לבטל את האישום מחמת הגנה מן הצדק ואכיפה ברחיקת, הרי שיש לדחות טענה זו ולו משניים מהטעמים שצוינו על-ידי המאשימה: האחד - כי הפגיעה במתלון הייתה קשה וחמורה ביחס לפגיעה בנאשם; והשנייה - כי חומר הראיות נגד המתלון דל יחסית, זאת בשעה שהנאשם הופלל על-ידי המתלון ושני עדים נוספים. מכל מקום, במהלך הסיכומים אישר הסניגור, כי טענות ההגנה מן הצדק שהועלו על-ידו, אינן אמורות להביא לזיכוי הנאשם (עמ' 278).

עבירת גרימת חבלה בכוונה מחמירה

25. למרות שהסניגור אישר בשלב הסיכומים, כי ככל שייקבע שהנאשם ביצע את הדקירה, יש להרשיעו בעבירה שיוחסה לו בכתב-האישום (עמ' 222 ש' 11), אתייחס גם ליישום הדין על עובדות המקרה. העבירה לפי סעיף 329 לחוק, בחלופה הרלבנטית לענייננו, מורה כדלהלן:

"(א) העושה אחת מאלה בכוונה להטיל באדם נכות או מום, או לגרום לו חבלה חמורה, או להתנגד למעצר או לעיכוב כדין, שלו או של זולתו, או למנוע מעצר או עיכוב כאמור, דינו - מאסר עשרים שנים:

(1) פוצע אדם או גורם לו חבלה חמורה, שלא כדין".

על יסודות העבירה לפי סעיף 329 לחוק עמדותי, לא אחת, בפסקי-דין אחרים (בין השאר בת"פ 4572-02-12 מדינת ישראל נ' עידן נוח (21.5.13)); ואעמוד פעם נוספת על הדברים. במעשיו של הנאשם, עת נעץ סכין בראשו של המתלונן, השתכלל היסוד העובדתי של העבירה המיוחסת לו, בכל הנוגע לחלופה שבסעיף 329(א)(1) לחוק; זאת הואיל ולהב הסכין שננעצה במצחו של הנאשם חדרה לאונה הפרונטאלית ימנית במצחו של המתלונן, והלה נדרש לטיפול כירורגי וצנתור מוחי. "חבלה חמורה" מוגדרת בסעיף 34כד לחוק, כ"חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים". כבר נפסק, כי רכיב תוצאתי זה שביסודות העבירה "אינו מחייב גרימת נזק תמידי, וכי גם 'נזק חמור' או 'נזק רציני' לבריאות או לנוחות של קורבן העבירה, כמו גם צלקת שרישומה ניכר במשך מספר שבועות או חודשים, או כאבים עזים - נכלל במושג האמור" (ע"פ (י-ם) 920/97 ישראל לדרמן נ' מדינת ישראל (8.10.97); ת"פ (י-ם) 4327/96 מדינת ישראל נ' ישראל לדרמן; וכן ראו: ע"פ 476/72 טרטקובסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד כז(1), 376, 381 (1973); וע"פ 295/77 שמור נ' מדינת ישראל, פ"ד לב(1) 332, 335 (1977)). כן הובהר בפסיקה, כי לא נדרש שתיגרם פגיעה קשה בבריאותו או בנוחותו של הנפגע, וכי די בכך שהחבלה שנסבה לנפגע, למצער, עלולה לפגוע קשות בבריאותו (ע"פ 4267/09 עזאזמי נ' מדינת ישראל (9.11.09)). בעניינו, אכן בדרך נס לא הותירה הפגיעה במתלונן נכות תמידית קשה; ואולם, עצם נעיצת הסכין לתוך גולגולתו וחדירתה לאונה הפרונטאלית, כאמור, באה בגדרו של המונח "חבלה חמורה".

בכל הנוגע ליסוד הנפשי של העבירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק, נדרשת "כוונה מיוחדת", במשמעות המונח "כוונה" בסעיף 90א(2) לחוק, קרי - עשיית המעשה מתוך מניע או שאיפה להשיג את המטרה המיוחדת שנקבעה בפתיח לסעיף הנ"ל, ובעניינו - גרימת חבלה חמורה. על הכוונה המיוחדת בעבירה לפי סעיף 329 לחוק, ניתן להסיק מהחלת כלל הצפיות. כלל הצפיות משמעותו היא, "כי היסוד הנפשי של כוונה נתקיים בעושה אף אם זה לא רצה להשיג תוצאה כלשהי בהתנהגותו, אך נתקיימה אצלו צפייה ברמת הסתברות גבוהה כי התוצאה אמנם תושג עקב ההתנהגות" (רע"פ 9818/01 ביטון נ' סולטן פ"ד נט(6) 554, 601 (2005); וע"פ 217/04 אלקורעאן נ' מדינת ישראל (29.6.05)). הלכת הצפיות עוגנה בסעיף 20(ב) לחוק, הקובע כי "לעניין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן". סעיף זה חל על עבירות כוונה בעלות רכיב תוצאתי בלבד ולא על עבירות התנהגות בעלות יסוד נפשי של מטרה (ע"פ 217/04 בעניין אלקורעאן, לעיל). הפסיקה החילה את כלל הצפיות גם ב"עבירות מטרה", ומשמעו: "המודעות להתממשות היעד הטמון במטרה המיוחדת את המחשבה הפלילית בה תלויה

התהוות עבירה פלונית כאפשרות קרובה לוודאי, שקולה כנגד השאיפה להגשמת היעד או להשגתו, ויש בה כדי לשמש תחליף למטרה בהיעדרה" (ש"ז פלר, יסודות בדיני עונשין, כרך א', 607, התשמ"ד). עם זאת, כלל הצפיות הפסיקתי בעבירות מטרה לא הוחל באופן אוטומטי וגורף, וישומו נעשה על בסיס סוג העבירה, תכליתה והיקפה הראוי (רע"פ 9181/01 בעניין ביטון לעיל, עמ' 574; ע"פ 217/04 בעניין אלקורעאן, לעיל; וע"פ 6269/99 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2), 496, 507 (2001)). יישומה של הלכת הצפיות בענייננו, מובילה למסקנה, כי השתכלל גם היסוד הנפשי בעבירה דנן. בעת שהניף הנאשם את הסכין לעברו של המתלונן, היה הלה מודע לאפשרות גרימת חבלה חמורה כאפשרות קרובה לוודאי, ובפרט כאשר המכה כזונה לאיבר רגיש כמו הראש, ועוצמתה גרמה לחדירת הסכין לתוך הגולגולת.

את יסוד הכוונה המיוחדת ניתן להוכיח גם באמצעות כלל "חזקת הכוונה" או "הנחת הכוונה", לפיו "חזקה על אדם כי מתכוון הוא לתוצאות הטבעיות הנובעות ישירות ממעשיו" (ע"פ 7540/02 יוסף כליב נ' מדינת ישראל (27.10.03); וע"פ 2189/98 יזרייב נ' מדינת ישראל (1.12.99)). מדובר "בחזקה ראייתית-עובדתית, לפיה אדם התכוון לתוצאות הצומחות באופן טבעי ובהסתברות גבוהה ממעשיו" (ע"פ 10110/03 גמליאל נ' מדינת ישראל (11.12.06)); אשר בהיעדר ראיות לסתור, ובהתקיים נסיבות חיצוניות מתאימות, "מוחזק המבצע כמי שמתקיימת בו הכוונה באופן שהוא צפה את התוצאה ורצה בה" (ע"פ 228/01 יעקב כלב נ' מדינת ישראל (2.7.03); וכן ראו: ע"פ 3126/96 יגאל עמיר נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3) 638, 649 (1996); ע"פ 6908/10 רן דוד נ' מדינת ישראל (2.1.13); וע"פ 3052/10 ראפיק זועבי נ' מדינת ישראל (5.9.11)). חזקה זו ניתנת לסתירה, ודי בכך שהנאשם יעורר ספק סביר בראיות המקימות את החזקה, כדי להפריכה (ע"פ 3151/08 דוידוב נ' מדינת ישראל (26.5.10), בפסקה 20; וע"פ 295/10 פלוני נ' מדינת ישראל (2.4.12), בפסקה 65). בנסיבות המקרה דנן, עת דקר הנאשם את המתלונן באזור רגיש כמו הראש וגרם לחדירת הסכין לתוך הגולגולת, חלה חזקת "הנחת הכוונה", לפיה התכוון הנאשם לתוצאות הטבעיות של מעשיו, קרי - גרימת חבלה חמורה, ולא עלה בידיו לעורר ספק סביר בדבר אי-קיומה של חזקה זו. לפיכך, הוכח גם היסוד הנפשי בעבירה דנן, בין מכוח הלכת הצפיות, ובין מכוח הנחת הכוונה; והשתכללו, אפוא, בעניינו של הנאשם, כל יסודותיה של העבירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק.

התוצאה

26. על-יסוד האמור לעיל, אני מרשיע את הנאשם בעבירה של גרימת חבלה חמורה בכוונה מחמירה - לפי סעיף

עמוד 20

329(א)(1) לחוק העונשין; ולאור חזרתה בה של המדינה מהאישום בכל הנוגע לעבירה של גרימת היזק לרכב - אני מזכה את הנאשם מהעבירה לפי סעיף 413 לחוק הנ"ל.

ניתן היום, כ' שבט תשע"ה, 9 בפברואר 2015, במעמד ב"כ המאשימה, הסנגור, הנאשם ומתורגמן בית המשפט לשפה הערבית.

יורם נועם, שופט